

Datum

2019-04-15

Vår referens

Märta Lunnér

Utvecklingssekreterare

marta.lunner@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Utredning - Konsekvensanalys Region Skånes kulturnämnds besparingar KN-2019-800

Sammanfattning

Kulturnämnden beslutade 2019-01-30 att ge kulturförvaltningen i uppdrag att göra en konsekvensanalys av Region Skånes kulturnämnds besparingar och hur det drabbar Malmös kulturliv och nämndens ansvarsområden, samt att återkomma till nämnden senast i april 2019. Enligt kulturförvaltningens kartläggning är effekterna betydande, och både arbetsvillkoren för kulturaktörerna och i förlängningen kulturutbudet och attraktionskraften i Malmö och Skåne påverkas negativt.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

- Kulturnämnden godkänner rapporten

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2019-04-02

Kulturnämndens arbetsutskott 2019-04-09

Kulturnämnden 2019-04-24

Beslutet skickas till

Kulturförvaltningen

Ärendet

Bakgrund och sammanfattning

Regionfullmäktige i Skåne har beslutat att minska den regionala kulturnämndens anslag för 2019 med 17,8 mkr jämfört med föregående år, vilket är en minskning med drygt 5%. Angivna motiveringar är ett ansträngt ekonomiskt läge och prioritering av annan regional verksamhet. Som en följd av detta har Statens kulturråd minskat statsbidraget till Region Skåne med 2 mkr kronor jämfört med 2018, en reducering med 1%.

Med hänvisning till besparingarna har Region Skånes kulturnämnd beslutat att göra uppehåll i utlysningar av sökbara utvecklingsbidrag och särskilda utvecklingsmedel under 2019 samt att flertalet verksamhetsbidrag och stöd till pågående utvecklingsprojekt fryses på 2018 års nivå. Region Skånes kulturförvaltning har under 2019 i uppdrag att göra en genomlysning och en översyn av bidragsstrukturen och villkoren för bidrag.

Besparingarna har väckt starka reaktioner inom kulturlivet. Malmö kulturnämnd beslutade 2019-01-30 att ge kulturförvaltningen i uppdrag att göra en konsekvensanalys av Region Skånes kulturnämnds besparingar och hur det drabbar Malmös kulturliv och nämndens ansvarsområden, samt att återkomma till nämnden senast i april 2019.

Kulturförvaltningen har kartlagt vilka verksamheter i Malmö som främst påverkas av nedskärningarna och inhämtat synpunkter från ett antal berörda aktörer, samt genom uttalanden i media och kulturdebatt.

Konsekvenserna på kort sikt är mest kännbara för de aktörer inom det fria kulturlivet som i hög grad är beroende av regionala utvecklingsbidrag, bland annat inom scenkonstområdet. Utrymmet för konstnärligt nyskapande produktioner minskar och redan ansträngda arbetsvillkor försämras. Ett representativt uttalande kommer från Konstnärernas Kollektivverkstad Textiltryck Malmö: ”De regionala utvecklingsbidragen har gjort så att vi kan utveckla vår verksamhet och arbeta visionärt. Utan bidragen är det precis vi klarar det löpande arbete med verksamheten.”

På längre sikt kan återväxten inom det professionella kulturlivet drabbas liksom möjligheterna till fortsatt utveckling och nya samarbeten inom kultursektorn. Sammantaget kan detta leda till ett minskat kulturutbud för invånarna i Malmö och Skåne och en minskad mångfald i utbudet. Detta påverkar i förlängningen både stadens och regionens attraktivitet, såväl utifrån ett besöksnäringssperspektiv och ett konstnärligt perspektiv som utifrån ett medborgarperspektiv. Övriga bidragsgivare, bland andra Malmö stad, påverkas om en viktig medfinansiering drar ner sitt stöd. Vidare riskerar förtroendet för kultursamverkansmodellen och för Region Skånes kulturpolitiska roll att försvagas.

Kartläggningen bekräftar att Malmö som kulturstad på många sätt har en nyckelroll i ett regionalt perspektiv, för publik och besökare, kulturproducenter och arrangörer. En väg framåt är en framåtsyftande dialog mellan staten, Region Skåne och Malmö stad med sikte på en positiv utveckling av kulturen i Skåne.

Utgångspunkter för konsekvensanalysen

Analysen fokuserar främst på de direkta nedskärningar som Region Skåne beslutat om och som redan på kort sikt kan komma att negativt påverka kulturlivets förutsättningar. Det gäller avsaknaden av regionala sökbara utvecklingsbidrag och särskilda utvecklingsmedel under 2019. Kartläggningen visar att ca hälften av dessa anslag har fördelats till kulturaktörer med huvudsaklig hemvist i Malmö (gäller 2017–2018).

I nuläget aviserar inte Region Skåne någon fullständig återställning av kulturbudgeten under kommande år, och det kan leda till att den statliga medfinansieringen minskar ytterligare. Att utvecklingsbidragen inte återinförs är därför ett scenario som tagits med i beräkningen. Region Skåne har 2019 även fryst flertalet årliga verksamhetsbidrag på 2018 års nivå. Om det

skulle kvarstå och det blir en fortsatt reell urholkning av anslagsnivån ger det kännbara konsekvenser för berörda kulturinstitutioner, fria kulturaktörer och studieförbund. Effekterna förstärks om motsvarande anslag på kommunal och statlig nivå inte heller räknas upp.

Utvecklingen i ett större perspektiv och på längre sikt är svår att förutse. Den genomlysning som Region Skånes kulturförvaltning ska genomföra gäller bidragsgivningen i sin helhet. Att föregripa den processen är inte möjligt i nuläget.

Region Skånes nu gällande övergripande kulturpolitiska mål är att Skåne har ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets och att alla har möjlighet att ta del av Skånes kulturliv och kulturupplevelser. De kulturpolitiska strategierna omfattar bland annat stärkt kulturell infrastruktur, förbättrade villkor för konstnärligt skapande, ökad tillgång och tillgänglighet till kulturlivet, utveckling med särskilt fokus på barn och unga samt stimulans av det interregionala, internationella och interkulturella samarbetet.

Besparingarna har resulterat i kraftfulla negativa reaktioner från kulturlivet, främst från de fria scenkonstaktörerna, men också kulturinstitutioner och intresseorganisationer har gett uttryck för protester och farhågor. Det är även tydligt att Kulturrådet ser med oro på situationen, utifrån de åtaganden parterna har inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Myndigheten för kulturanalys har i den aktuella rapporten *Kulturanalys 2019* (2019:1) gjort en lägesbestämning i relation till de nationella kulturpolitiska målen. I rapporten påtalas att ett försämrat ekonomiskt läge de närmaste åren medför risker för kulturområdet och att nedskärningar på regional nivå kan innebära påfrestningar på kultursamverkansmodellen. Den aktuella situationen i Region Skåne kan sägas illustrera detta scenario.

Det professionella kulturlivet i Skåne har en tyngdpunkt i Malmö och denna storstadseffekt är inte unik för vår region. I Malmö finns de utbildningar, institutioner, mötesplatser och det publika och yrkesmässiga underlag som är en förutsättning för många professionella kulturutövare och kulturverksamheter. En viktig faktor är att Malmö stad är en betydande finansär både av kulturinstitutioner och av det fria kulturlivet. Många av de institutioner och andra kulturaktörer som har sin hemvist i Malmö har regionala uppdrag och en regionalt spridd verksamhet. Malmö fungerar på så sätt som motor för hela det regionala kulturlivet.

Kultursamverkansmodellen och samfinansiering

Region Skåne omfattas sedan 2011 av den s k kultursamverkansmodellen, en statlig reform med syftet att öka samspelet mellan den statliga, regionala och kommunala kulturpolitiken. En bärande tanke är att ansvar och medel i vissa delar överförs från statlig till regional nivå. På kommunal nivå kvarstår ett mycket stort ansvar för kulturpolitiken och dess finansiering.

Kultursamverkansmodellen förutsätter att regionen upprättar en kulturplan. I Region Skånes löpande arbete med kulturplanen ingår överläggningar och samråd med kommunerna och kulturlivet. Nuvarande plan gäller 2016–2019 men Region Skånes kulturnämnd har beslutat att perioden förlängs t o m 2020 (under förutsättning att Kulturrådet medger det). Region Skåne fördelar inom ramen för kultursamverkansmodellen betydande statliga anslag och har övertagit en stor del av ansvaret för de fasta stöden till de offentliga kulturinstitutionerna i regionen. Fria kulturaktörer, institutioner med flera söker också riktade bidrag direkt av Kulturrådet, bland annat utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet (en form av projektbidrag) och

konstområdesspecifika bidrag. Exempelvis söker fria grupper i Malmö normalt bidrag både från Malmö stad, Region Skåne och Kulturrådet.

Sammantaget är det en komplicerad väv av fasta och tillfälliga bidrag, avtal och uppdrag från kommunal, regional och statlig nivå. Grundfinansieringen i form av årliga anslag förändras i regel ganska lite år från år. Ett projektstöd eller utvecklingsbidrag kan å andra sidan ge möjlighet till utveckling och förnyelse.

För de mindre aktörerna, främst inom det fria kulturlivet, är bilden delvis en annan. Finansieringen kan vara mera osäker och kan helt eller till stora delar bestå av olika projektstöd. Många aktörer ansöker en eller flera gånger om året hos de bidragsgivare som utlyser projektbaserade bidrag (kommunen, regionen, Kulturrådet, Musikverket, Konstnärsnämnden, privata fonder, nordiska fonder etc.). Man får inte alla bidrag till varje projekt eller varje år, men totalt ger det tillräckligt mycket för att kunna bedriva en återkommande eller löpande verksamhet, om än med knappa villkor. Bidragen kan vara ömsesidigt villkorade, eftersom en bidragsgivare ofta ställer krav på att det finns en bredare finansiering.

Region Skånes finansiering av kultur 2019

Region Skånes totala finansiering av kulturverksamhet 2019 är totalt 786,4 Mkr enligt uppgifter från Region Skåne. Region Skånes kulturnämnd fastställde 2019-02-14 en budget som omsluter totalt 501,4 mkr, varav regionbidraget utgör 302,7 mkr och det statliga bidraget 198,7 mkr. Utöver detta fördelar Region Skåne ägarbidrag till de regionala kulturbolagen (223,9 mkr), bidrag till folkhögskolor (50 mkr) samt en riktad förstärkning från Kulturrådet till kulturnämnden avseende scenkonstinstitutionerna (11,1 mkr).

Sammantaget riktas en betydande del av de regionala kulturanslagen till institutioner och fria aktörer som har sin bas i Malmö. Dessa har regionala uppdrag eller bedriver en verksamhet som på annat sätt har regional betydelse.

Region Skånes kulturnämnd, anslag till mottagare med hemvist i Malmö

Budget 2019	Mottagare med hemvist i Malmö	tkr
Verksamhetsstöd	Malmö stad - Malmö Museer och Malmö Konstmuseum	25 308
Verksamhetsstöd	Malmö stad - Malmö Live AB och Malmö Stadsteater AB	45 296
Basfinansiering	Malmö stad - avser skatteväxlingsavtalet	85 666
Verksamhetsstöd	Malmö Opera och Musikteater AB och Skånes Dansteater AB (<i>exklusive Region Skånes ägarbidrag om 203,3 mkr</i>)	72 007
Statsbidrag förstärkning av scenkonsten	Malmö Opera och Musikteater AB och Malmö Symfoniorkester	8 154
Verksamhetsstöd	Moderna Museet Malmö	4 214
Verksamhetsstöd	Form/Design Center	5 490
Verksamhetsstöd och pågående utvecklingsprojekt	Ett 25-tal fristående kulturaktörer i Malmö som även har verksamhetsstöd eller motsvarande från Malmö stad	24 020
Summa		270 155

Bidrag ges även till bibliotek, folkbildning, Film i Skåne, Musik i Skåne med flera, som också inkluderar mycket verksamhet i Malmö.

En budgetpost avser basfinansiering av regionala kulturverksamheter i Malmö stad. Detta regleras i det sk skatteväxlingsavtalet som träffades 1999 mellan Malmö stad och Region Skåne, i samband med den stora omstrukturering som ledde till att Region Skåne bildades. Avtalet löper ut 2019-12-31 och omförhandlas under 2019. Anslaget avser Skånes Dansteater, Malmö Opera, Malmö Symfoniorkester, Malmö Stadsteater, Malmö Museer, Malmö Konstmuseum, Moderna Museet Malmö och Form/Design Center. Respektive kulturinstitution får även riktade bidrag direkt via Region Skånes kulturnämnd. Dessutom fördelar Region Skåne ett betydande ägarbidrag till Malmö Opera och Skånes Dansteater, vilka ägs till drygt 90% av regionen. Regionfullmäktige har uttalat att Malmö Opera under 2019 bör arbeta mer aktivt med att sänka kostnaderna och öka intäkterna (till exempel genom sponsring) och man hänvisar i detta sammanhang också till att avtalet mellan Region Skåne och Malmö stad bör ses över.

I Region Skånes kulturnämnds budget för 2019 finns en post för ”utvecklingsinsatser enligt verksamhetsplanen” om 3,6 mkr. Det framgår inte av tillgängliga underlag vad ändamålet är eller hur dessa medel ska fördelas.

Regionfullmäktige har beslutat att kulturnämnden, liksom andra delar av Region Skånes verksamhet, ska se över resursanvändningen och bidragshanteringens villkor och former.

Verksamheter i Malmö som fått utvecklingsbidrag och särskilda utvecklingsmedel

Utvecklingsbidragen och de särskilda utvecklingsmedlen, som nu pausas, har främst riktats till den professionella kultursektorn. Bidragen har fördelats till fria kulturaktörer, institutioner, studieförbund och kommuner. Flertalet som fått bidrag är fristående organisationer och kulturskapare. Anslagen motsvarar det som brukar kallas projektbidrag.

De sökbara utvecklingsbidragen har fördelats genom två öppna utlysningar per år och syftet har varit att ge kulturaktörer i regionen möjligheter att testa nya konstnärliga idéer, metoder och samarbeten samt engagera nya målgrupper. De särskilda utvecklingsmedlen har bestått av en rad olika anslag inom exempelvis kultur och hälsa, kreativa näringar och internationellt samarbete, som fördelats både i form av öppna utlysningar och andra typer av bidrag. Några av de större posterna har gällt insatser inom film och digital utveckling.

Vi har valt att se närmare på Skånes fördelning av dessa bidrag under åren 2017 och 2018:

Budgerade anslag	2017	2018
Sökbara utvecklingsbidrag	7 240 000 kr	8 500 000 kr
Särskilda utvecklingsinsatser *	11 150 000 kr	10 150 000 kr
Summa	18 390 000 kr	18 650 000 kr

Not: Anslaget för biblioteksutveckling berörs inte av besparingarna och har därför räknats av, liksom anslaget för Skånes konstsamling, som inte bedömts som relevant i sammanhanget.

Enligt vad förvaltningen kunnat inhämta **har ungefär hälften av dessa anslag under 2017 och 2018, ca 9 mkr per år, beviljats till kulturaktörer med huvudsaklig hemvist i Malmö.**

Totalt under 2017 och 2018 har ca 125 Malmöanknutna projekt beviljats bidrag på mellan 14 tkr och 500 tkr. I en majoritet av dessa projekt finns någon form av medfinansiering från Malmö

stad, antingen genom kulturstödet, via kulturförvaltningen i övrigt eller via kommuncentrala medel. Många av aktörerna och projekten har en regional spridning.

Bidragen har fördelats inom olika konstformer som scenkonst, bild och form, musik, litterära arrangemang, kulturarv, filmarrangemang, dataspel och nationella minoriteters kulturverksamhet. Bidrag har vidare gått till konstnärliga produktioner och till tillfälliga eller återkommande arrangemang, som festivaler. Vissa bidrag har särskilt riktats mot utvecklingsinsatser; digitalisering, internationella residens, förstudier och kartläggningar. Det har också förekommit bidrag till verksamhet av mera löpande karaktär, exempelvis daglig träning för cirkusartister.

Scenkonst är det område som fått mest resurser. Att beakta är att Region Skåne sedan lång tid har policyn att inte ge årliga verksamhetsstöd till teater- och dansgrupper som främst vänder sig till en vuxen publik. Dessa är alltså helt hänvisade utvecklingsbidrag eller motsvarande. Flera Malmögrupper har fått återkommande stöd och bland dem kan nämnas Malmö Dockteater, Banditteatern, PotatoPotato, Skånska Operan, Teater Weimar, Rörelsen - Koreografer i Skåne och Södra Communityteatern.

Exempel på aktörer inom andra konstområden som fått återkommande utvecklingsbidrag är Folkets Hörna och Poesidagarna i Malmö (litterära arrangemang), Karavan/Manegen (cirkus/nycirkus), Meteor (bild och form), Tegnér Productions och Mix Musik (musik), och Malmö Ungdomscentralen (romsk kultur/nationella minoriteter). Enstaka bidrag har beviljats till ett brett spektrum av aktörer som Media Evolution (media och kreativa näringar), Cirkulationscentralen (bild och form) och Tlön (performance). Även relativt nystartade verksamheter har fått bidrag - några exempel är Ateljé Obra, galleri Delfi och föreningen Konstkiosk (bild och form).

Bland aktörer med regionala verksamhetsstöd har många fått utvecklingsbidrag som ett komplement. Skånes Konstförening, Seriefrämjandet, Signal, BUFF, Form/Design Center, Inkonst, KKV Grafik och KKV Textiltryck och Teater 23 finns bland dem som fått större belopp och/eller flera bidrag. MAFF (Malmö Arab Film Festival) har ett s k bidrag för pågående utvecklingsprojekt och har även fått utvecklingsbidrag.

Malmö stad har också fått del av bidragen. Exempel är ICORN:s generalförsamling och konferensen Safe Havens inom Malmö stads fristadsprogram, filmfestivalen Nordisk Panorama (som fram till 2018 drevs inom kulturförvaltningen) och Malmö Live. Malmö Museer har fått flera regionala utvecklingsbidrag och deltar även i projekt i samverkan med andra museer i Skåne. Ett aktuellt samarbete är förstudien *Innovativ publik arkeologi* (med Österlens museum som ansvarig part), inför en planerad större ansökan om EU-medel.

Opinion och media

I januari 2019 gick en grupp kallad *Nätverket för scenkonsten i Skåne* ut med en protest mot de aviserade besparingarna och publicerade *Kulturdeklaration Skåne 2019*. Nätverket består av över 150 personer, organisationer och institutioner från det skånska kulturlivet.

Kärnan i kritiken är att de medel som dragits in utgör en viktig grundfinansiering för kulturen och den fria scenkonsten i Skåne. Nätverket framhåller att de som drabbas inte enbart är verksamheter som kan dra ned på sina kostnader och sedan komma tillbaka, utan att det är aktörer som riskerar att försvinna helt eller som väljer att söka sig bort från Malmö och

regionen. De statliga stöden till grupperna riskerar också att minska eller utebli. Nätverket framhåller att den fria kulturen når ut i hela regionen, till barn och unga, inom vård och omsorg och till arrangörer i alla kommuner.

Under början av 2019 har det varit ett flertal inlägg och reportage i media, som övervägande gett en kritisk bild och gett röst åt fria teatergrupper och andra som menar att de själva och kulturlivet drabbas negativt. 2019-02-04 hölls en välbesökt paneldebatt på Hipp i Malmö med lokala och regionala politiker och tjänstemän samt företrädare för kulturlivet. Region Skånes styrande kulturpolitiker argumenterade för att vården har ett större behov av resurser, medan övriga debattörer i huvudsak hade kritiska synpunkter. Under den nationella konferensen Folk och Kultur i Eskilstuna i februari genomförde *Nätverket för scenkonsten i Skåne* en programpunkt under rubriken *Skånskt kulturstöd indraget #kulturdeklarationskåne*. Företrädare för nätverket utvecklade sina ståndpunkter med stöd av representanter för Riksteatern, Kulturrådet och Svensk Scenkonst.

Bland fria kulturaktörer som uttalat sig kan nämnas Malmö Dockteater, PotatoPotato, Malmö Communityteater, Malmö TXT och Karavan. Företrädare för de regionala scenkonstinstitutionerna har påtalat att branschen till stor del består av frilansare som rör sig mellan institutionerna, de fria grupperna, film och TV och att institutionerna behöver dynamiken från frigruppvärlden för att utvecklas. Inför Region Skånes kulturnämnds sammanträde 2019-02-14 överlämnade *Nätverket för scenkonsten i Skåne* en namninsamling med närmare 4 000 namn.

Synpunkter från berörda kulturaktörer i Malmö

För att få en fördjupad bild av effekterna inom olika delar av det fria kulturlivet, både på kortare och längre sikt, har kulturförvaltningen tillfrågat ett antal aktörer i Malmö som har kulturstöd från Malmö kulturnämnd och som även har fått regionala utvecklingsbidrag eller särskilda utvecklingsmedel under de två senaste åren. De representerar olika konstområden såsom scenkonst, bildkonst och musik.

Frågorna som ställdes var:

- Vilken betydelse har regionala utvecklingsbidrag och särskilda utvecklingsmedel haft för er verksamhet under de senaste två åren?
- Kommer planeringen av er verksamhet att påverkas av att det nu inte finns möjlighet att söka denna typ av medel? I så fall hur?

Svaren visar att flera aktörer har behövt planera om och göra besparingar redan under 2019. De ekonomiska marginalerna är små eller obefintliga, och om en bidragsgivare bland flera försvinner kan det ge stor påverkan.

- **Karavan:** Vi har skurit ner festivalens budget med mer än hälften, vi har inte kunnat avlöna konstnärlig ledning i den utsträckning som planerat och därmed kan vi inte genomföra lika mycket aktiviteter som planerat.
- **Danscentrum Syd:** Fler än fem juridiska medlemmar har meddelat att de inte kan producera dansverk i den omfattningen de gjort tidigare. Generellt har oron spridit sig och många är dystra inför framtiden.
- **KKV Monumental:** Vi oroar oss för framtiden och har tvingats banta ner verksamheten och höja avgifterna för våra anslutna. Vi upplever det som att kreativiteten har hämmats och att kulturen inte längre värdesätts på samma sätt som tidigare.

Flera aktörer påtalar också indirekta effekter, till exempel hur ett konstområde riskerar att utarmas om färre kulturskapare har förutsättningar att arbeta professionellt eller om samarbetsparter som är viktiga för en verksamhet försvinner.

- **Memory Wax:** De extra utvecklingsbidragen har varit avgörande för att täcka våra kostnader för våra årliga nyproduktioner och är i vår relativt begränsade verksamhet ett stort bidragsbortfall. ... Vi har redan nu stora problem med att hålla kvar professionella i frilansfältet på dessa korta anställningar och Region Skånes beslut kommer att snabbt få konsekvenser i att allt fler professionella inom fältet väljer att söka sig till andra kommuner/regioner eller helt byta yrkesbana.
- **Inkonst:** För vår del innebär det exempelvis att det blir svårare att prova ut nya koncept och mindre produktionsstöd till konstnärer.... Fler av de lokala grupper och artister som vi samarbetar med är beroende av projektmedel. Utvecklingen av de lokala utövarna är väldigt viktigt för oss. För att få ut så mycket som möjligt av det nationella och internationella innehållet behöver det lokala kulturlivet hålla en hög nivå. Det påverkar också synen på Malmö och hur intressant det är att visa sina verk här.

En återkommande synpunkt är att möjligheterna att växa och utvecklas begränsas.

- **Mix Musik:** Mix Musik har ett långsiktigt mål med utvecklingsbidraget och det regionala projekt som fortfarande pågår. Det är att i nästa steg söka ett verksamhetsbidrag från regionen och på så sätt bredda finansieringen av Mix Musik och föreningens verksamhet.
- **KKV Textil:** Vårt visionära arbete går trögare eftersom det blir färre möjligheter att finansiera specifika och visionära projekt och på så vis utveckla verksamheten. Vi blir försiktigare i vår planering på grund av den ekonomiska situationen.
- **Seriefrämjandet:** De senaste två åren har det möjliggjort utveckling av internationellt residensarbete, i kombination med stöd från Malmö stad. Dessförinnan har det möjliggjort utveckling av vårt digitala arbete för vår verksamhet och inom vår konstform.

Region Skånes viktiga roll i samfinansieringen mellan kommunal, regional och statlig nivå är en aspekt som några aktörer lyfter fram.

- **Malmö Dockteater:** Eftersom det inte är ett verksamhetsbidrag har vi aldrig kunnat vara säkra på att bli beviljade stödet, men i efterhand kan vi konstatera att de stått för mellan en tredjedel till hälften av Malmö Dockteaters anslag. ... Vi hoppas så klart att anslagen från övriga bidragsgivare ska öka. Vi ser det som en delvis framkomlig väg att genomföra samarbetsprojekt, men vi tycker också att vår verksamhet måste bygga på självständighet och att vi kontinuerligt ska göra helt egna projekt.
- **Skånska Operan:** Detta stöd har varit direkt nödvändigt för att vår verksamhet ska kunna gå runt. Vi får mindre stöd från de kommuner som vi spelar i runt om i Skåne och ett större stöd av Malmö Stad men det stora stödet har kommit från Regionen och Staten. ...Om möjligheten att söka medel från regionen även fortsättningsvis kommer att försvinna får vi se över om vi har möjlighet att bedriva verksamheten vidare.

Genomgående uttrycker aktörerna en stark oro inför framtiden, både för den egna verksamheten och för det fria kulturlivet generellt. Vikten av förtroende och tillit finns med i bilden.

- **Nya Rörelsen - Koreografer i Skåne:** Som alltid fortsätter vi konstnärer att kämpa med att göra mesta möjliga av väldigt litet, och nu har ”väldigt litet” blivit ännu mindre. Om det finns en uppriktig vilja från offentliga bidragsgivare att verkligen stödja kulturlivet

och om de oberoende konstnärerna erkänns och värderas som nyckelaktörer som gör en ovärderlig insats för att påverka och utveckla regionens kulturliv, i så fall är indragningen av utvecklingsbidragen tveklöst ett dåligt beslut. *(översatt från engelska)*

Synpunkter har även inhämtats från berörda verksamheter inom förvaltningen, inom områdena kulturarv (Malmö Museer), internationella samarbeten (Malmö stads fristadsprogram) samt filmutveckling. Ett kulturområde som påverkas påtagligt är film, rörlig bild och digitala spel, där Region Skåne gjort riktade satsningar om 2,5 mkr per år under de senaste åren. Stöd har fördelats till branschöverskridande regionala plattformar, pedagogik, arrangemang och fiktionsturism. Dessa satsningar kommer i nuläget inte att kunna få någon fortsättning. För en internationell konferens som ICORN:s generalförsamling i Malmö har det regionala bidraget inneburit möjligheter till ett mer omfattande program kring temat artister under hot. För Malmö Museer är regionala och statliga utvecklingsmedel tillsammans med annan extern finansiering från fonder etc. helt avgörande för att finansiera utställningar och andra aktiviteter.

Konsekvenser för kulturlivet i Malmö och i Skåne

Förvaltningen har skapat en samlad bild av konsekvenserna utifrån hur Skånes utvecklingsbidrag och särskilda utvecklingsmedel tidigare har fördelats och synpunkter från kulturlivet samt mot bakgrund av Malmö stads och kulturnämndens egen roll, bland annat som bidragsgivare. Region Skånes omprioriteringar har redan fått effekter och om besparingarna kvarstår kommer de långsiktiga konsekvenserna för kulturlivet att bli märkbara.

Konsekvenserna är mest påtagliga för de kulturaktörer som på goda grunder förväntat sig att få fortsatta regionala utvecklingsbidrag. Effekterna för kulturutbudet i stort, för invånarna och för kulturlivets allmänna utveckling kommer att få ett mera successivt genomslag. Malmös och Skånes attraktivitet påverkas långsiktigt. Det finns också kulturpolitiska effekter som påverkar samspelet mellan de regionala, statliga och kommunala nivåerna.

Konsekvenser som är märkbara på kort sikt:

- Besparingarna får ett successivt genomslag under 2019, i takt med att pågående projekt som redan fått stöd avslutas och inga nya utvecklingsbidrag beviljas.
- Färre konstnärligt nyskapande produktioner inom fri scenkonst. De produktioner som ändå genomförs kan få mindre omfattning och/eller mindre publik räckvidd. Vissa scenkonstgrupper som fått återkommande regionalt stöd kan få svårt att bibehålla en kontinuerlig verksamhet i Malmö och Skåne.
- Sämre förutsättningar för genomförande av arrangemang och projekt inom andra konstformer, bland annat bild och form och musik. Pågående utvecklingsprocesser som fått stöd riskerar att avstanna, till exempel inom filmområdet.
- Ett ökat tryck på Malmö stad som bidragsgivare till det fria kulturlivet och därmed behov av att göra hårdare prioriteringar, eftersom projekt och verksamheter som får stöd totalt sett måste ha en tillräcklig budget. Detta är redan nu märkbart i ansökningarna om projektstöd till Malmö kulturförvaltning våren 2019. Ett fåtal projekt inkluderar redan beviljade regionala utvecklingsbidrag i sin budget. Vanligen brukar budgeterade anslag från Skåne finns med i betydligt fler projekt.
- Försämrade möjligheter till annan medfinansiering för kulturverksamheter i Malmö/Skåne, främst från Kulturrådet men även från andra nationella och regionala bidragsgivare.

- Professionella kulturaktörer baserade i Malmö får sämre möjligheter att sprida och utöka sin verksamhet till fler platser i regionen.

Konsekvenser på längre sikt, om besparingarna kvarstår och utvecklingsbidragen inte återinförs:

- De kortsiktiga effekterna permanentas och fördjupas genom minskade möjligheter att genomföra produktioner och projekt inom kulturområdet.
- Sammantaget ett minskat kulturutbud för invånarna i Malmö och Skåne och en minskad mångfald i utbudet.
- Mer etablerade kulturaktörer får minskade möjligheter att förnya och utveckla sin verksamhet - konstnärligt, tekniskt och organisatoriskt. Förutsättningarna att stärka samarbeten och nätverk regionalt, nationellt och internationellt försämrats. Detta kan medföra att kulturaktörer riskerar att försvinna helt eller väljer att söka sig till andra kommuner och regioner.
- Färre professionella kulturskapare kommer att ha möjlighet att verka med bas i Skåne och återväxten inom kulturlivet drabbas om nya grupper och aktörer får sämre möjligheter att etablera sig i regionen.
- Attraktiviteten och synen på Malmö och regionen påverkas negativt, främst avseende dragningskraften för unga och kulturaktiva målgrupper men också utifrån ett besöksnäringssperspektiv, ett konstnärligt perspektiv och utifrån ett medborgarperspektiv.
- I Malmö är det dynamiska kulturlivet en motvikt mot stadens sociala utmaningar. Malmökommissionen framhöll i sin slutrapport 2013 att kulturen och civilsamhället väver ihop staden och bidrar till människors hälsa, delaktighet och känsla av sammanhållning. Kulturens kompensatoriska funktion riskerar att urholkas.
- Förtroendet för Region Skåne som kulturpolitisk aktör och för kultursamverkansmodellen som sådan påverkas negativt när stora förändringar genomförs utan föregående information och samråd. Region Skåne har haft ett tydligt utvecklingsfokus inom kulturområdet, och den rollen riskerar att försvagas, i relation till kommunerna och kulturlivets aktörer.

Ett eventuellt återinförande av utvecklingsbidragen kommer att medföra en viss fördröjning, eftersom det krävs tid för utlysning, ansökan och handläggning.

Region Skåne har 2019 även fryst flertalet verksamhetsbidrag på 2018 års nivå. Det ger i de flesta fall inte några dramatiska effekter på ett års sikt, men de långsiktiga urholkningseffekterna kan vara påtagliga, särskilt om motsvande bidrag på kommunal och statlig nivå också ligger stilla. Varken Malmö kulturnämnd eller Kulturrådet gör någon allmän indexuppräknings av alla anslag varje år. Hyror, löner, artistgager och andra produktionskostnader blir högre och om anslagen inte ökar innebär det besparingskrav som kan leda till minskad omfattning och/eller minskad kvalitet.

Stat, region och kommun verkar i ett gemensamt kulturpolitiskt fält med stora inslag av samverkan och samfinansiering. Dessa gemensamma mål och intressen bör vara utgångspunkt för en framåtsyftande dialog mellan staten, Region Skåne och Malmö stad, med sikte på en positiv utveckling inom kulturområdet. En viktig förutsättning för att kulturlivets aktörer ska våga satsa med kraft och kreativitet är att det finns ett förtroende för att samhällets stödstrukturer är långsiktiga och hållbara.

Ansvariga

Pernilla Conde Hellman, Kulturdirektör